

Act

Chapter 8

Javanese Interlinear

Reference: Javanese Bible (SABDA)

- 1 Σαῦλος δὲ ἦν συνευδοκῶν τῆ ἀναιρέσει αὐτοῦ. Ἐγένετο
Saul nanging punika nyarujuki dhumateng-ing sedanipun piyambakipun. Dados
[G4569](#) [G1161](#) [G1510](#) [G4909](#) [G3588](#) [G0336](#) [G0846](#) [G1096](#)
- δὲ ἐν ἐκείνῃ τῆ ἡμέρᾳ, διωγμὸς μέγας ἐπὶ τὴν ἐκκλησίαν
nanging wonten-ing punika -ing dinten, panganiaya ageng tumrap -ing pasamuwan
[G1161](#) [G1722](#) [G1565](#) [G3588](#) [G2250](#) [G1375](#) [G3173](#) [G1909](#) [G3588](#) [G1577](#)
- τὴν ἐν Ἱεροσολύμοις, πάντες δὲ διεσπάρησαν κατὰ τὰς
-ingkang wonten-ing Yérusalèm. Sedaya nanging kasebar miturut -ing
[G3588](#) [G1722](#) [G2414](#) [G3956](#) [G1161](#) [G1289](#) [G2596](#) [G3588](#)
- χώρας τῆς Ἰουδαίας καὶ Σαμαρείας, πλὴν τῶν ἀποστόλων.
tlatahipun -ing Yudea lan Samaria, kajawi -ing para-rasul.
[G5561](#) [G3588](#) [G2449](#) [G2532](#) [G4540](#) [G4133](#) [G3588](#) [G0652](#)

Saulus uga nyarujuki ing bab sedane Sang Stefanus.

- 2 συνεκόμισαν δὲ τὸν Στέφανον ἄνδρες εὐλαβεῖς, καὶ ἐποίησαν
ngubur nanging -ing Stéfanus tiyang-jaler mursid, lan nindakaken
[G4792](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4736](#) [G0435](#) [G2126](#) [G2532](#) [G4160](#)
- κοπετὸν μέγαν ἐπ' αὐτῶ.
panangis ageng tumrap- piyambakipun.
[G2870](#) [G3173](#) [G1909](#) [G0846](#)

Para wong saleh padha ngubur layone Sang Stefanus, sarta banget anggone padha nangisi.

- 3 Σαῦλος δὲ ἐλυμαίνεται τὴν ἐκκλησίαν, κατὰ τοὺς οἴκους
Saul nanging ngrisak -ing pasamuwan, miturut -ing griya-griya
[G4569](#) [G1161](#) [G3075](#) [G3588](#) [G1577](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3624](#)
- εἰσπορευόμενος, σύρων τε ἄνδρας καὶ γυναῖκας, παρεδίδου εἰς
lumbet, nyeret lan tiyang-jaler lan tiyang-èstri, masrahaken dhumateng
[G1531](#) [G4951](#) [G5037](#) [G0435](#) [G2532](#) [G1135](#) [G3860](#) [G1519](#)
- φυλακὴν.
pakunjaran.
[G5438](#)

Nanging Saulus ngudi marang sirnane pasamuwan, saben omah dileboni, wong lanang lan wong wadon padha diglandhangi lan dipasrahake marang ing pakunjaran.

- 4 Οἱ μὲν οὖν διασπαρέντες διῆλθον, εὐαγγελιζόμενοι, τὸν λόγον.
-Ingkang pancèn mila kasebar késah, ngabaraké-Injil, -ing pangandikan.
[G3588](#) [G3303](#) [G3767](#) [G1289](#) [G1330](#) [G2097](#) [G3588](#) [G3056](#)

Wong-wong kang buyar mau padha ndlajahi ing satanah kabeh karo ngabarake Injil.

5 Φίλιππος δὲ, κατελθὼν εἰς τὴν πόλιν τῆς Σαμαρείας, ἐκήρυσσεν
 Filipus nanging, mandhap dhumateng -ing kitha -ing Samaria, ngabaraké
[G5376](#) [G1161](#) [G2718](#) [G1519](#) [G3588](#) [G4172](#) [G3588](#) [G4540](#) [G2784](#)

αὐτοῖς τὸν Χριστόν.
 dhumateng-piyambakipun-sedaya -ing Kristus.
[G0846](#) [G3588](#) [G5547](#)

Lan Sang Filipus tindak menyang ing sawijining kutha ing tanah Samaria martakake bab Sang Mesih marang wong-wong ing kono.

6 προσεῖχον δὲ οἱ ὄχλοι τοῖς λεγομένοις
 nggatosaken nanging -ingkang tiyang-kathah dhumateng-ing ingkang-dipun-ngandikakaken
[G4337](#) [G1161](#) [G3588](#) [G3793](#) [G3588](#) [G3004](#)

ὑπὸ τοῦ Φιλίππου ὁμοθυμαδόν, ἐν τῷ ἀκούειν αὐτοῦς
 déning -ing Filipus sesarengan, ing-wekdal-ing -ing mireng piyambakipun-sedaya
[G5259](#) [G3588](#) [G5376](#) [G3661](#) [G1722](#) [G3588](#) [G0191](#) [G0846](#)

καὶ βλέπειν τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει.
 lan ningali -ing pratandha ingkang nindakaken.
[G2532](#) [G0991](#) [G3588](#) [G4592](#) [G3739](#) [G4160](#)

Nalika wong akeh ngrungokake apa kang diwartakake dening Sang Filipus sarta nyumurupi pratandha-pratandha kang dianakake, banjur padha saiyeg nampani pawartane iku.

7 πολλοὶ γὰρ τῶν ἐχόντων πνεύματα ἀκάθαρτα, βοῶντα
 Kathah amargi -saking ingkang-kagungan roh-roh najis, mbengok
[G4183](#) [G1063](#) [G3588](#) [G2192](#) [G4151](#) [G0169](#) [G0994](#)

φωνῇ μεγάλῃ, ἐξήρχοντο; πολλοὶ δὲ, παραλελυμένοι καὶ χωλοὶ,
 kanthi-swanten ageng, medal; kathah nanging, lumpuh lan incah,
[G5456](#) [G3173](#) [G1831](#) [G4183](#) [G1161](#) [G3886](#) [G2532](#) [G5560](#)

ἐθεραπεύθησαν.
 kasarasaken.
[G2323](#)

Amarga wong akeh kang padha kapanjangan dhemit, dhemite padha metu kalawan nguwuh-uwuh sora, lan uga akeh wong lumpuh sarta wong pincang kang padha diwarasake,

8 ἐγένετο δὲ πολλὴ χαρὰ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ.
 dados nanging kathah kabingahan wonten-ing -ing kitha punika.
[G1096](#) [G1161](#) [G4183](#) [G5479](#) [G1722](#) [G3588](#) [G4172](#) [G1565](#)

temahan wong ing kutha kono padha bungah banget.

9 Ἄνῆρ δὲ τις, ὀνόματι Σίμων, προὔπηρχεν ἐν τῇ
 Tiyang-jaler nanging satunggal, namanipun Simon, rumiyin-wonten wonten-ing -ing
[G0435](#) [G1161](#) [G5100](#) [G3686](#) [G4613](#) [G4391](#) [G1722](#) [G3588](#)

πόλει μαγεύων, καὶ ἐξιστάνων τὸ ἔθνος τῆς Σαμαρείας, λέγων εἶναί
 kitha sihir, lan nggumunaken -ing bangsa -ing Samaria, ngandika dados
[G4172](#) [G3096](#) [G2532](#) [G1839](#) [G3588](#) [G1484](#) [G3588](#) [G4540](#) [G3004](#) [G1510](#)

τινα ἐαυτὸν μέγαν.
 satunggal piyambakipun-piyambak ageng.
[G5100](#) [G1438](#) [G3173](#)

Kacarita ing kutha kono ana wong jenenge Simon, kang wiwit biyen nindakake pasikhiran lan gawe erame rakyat Samaria apadene ngaku-aku wong kang pinunjul.

10 ὧ ἡ προσεῖχον πάντες, ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, λέγοντες, Οὗτός
 Ingkang nggatosaken sedaya, saking alit ngantos ageng, ngandika, Punika
[G3739](#) [G4337](#) [G3956](#) [G0575](#) [G3398](#) [G2193](#) [G3173](#) [G3004](#) [G3778](#)

ἔστιν ἡ δύναμις τοῦ Θεοῦ ἡ καλουμένη Μεγάλη.
 punika -sang kwasaning -ing Gusti-Allah -ingkang kasebat Ageng.
[G1510](#) [G3588](#) [G1411](#) [G3588](#) [G2316](#) [G3588](#) [G2564](#) [G3173](#)

Wong-wong, gedhe, cilik, padha nganut marang dheweke, pangucap: "Wong iki arangawak panguwaosing Allah kang kasebut Sang Panguwaos Agung."

11 προσεῖχον δὲ αὐτῷ, διὰ τὸ ἴκανῶ χρόνῳ ταῖς
 nggatosaken nanging piyambakipun, amargi -ing dangu wekdal ing-salebetipun-ing
[G4337](#) [G1161](#) [G0846](#) [G1223](#) [G3588](#) [G2425](#) [G5550](#) [G3588](#)

μαγείαις, ἐξεστακέσαι αὐτούς.
 sihir, nggumunaken piyambakipun-sedaya.
[G3095](#) [G1839](#) [G0846](#)

Mulane padha ngedhep marang dheweke, jalaran wis suwe anggone gawe erame sarana pasikhirane.

12 ὅτε δὲ ἐπίστευσαν τῷ Φιλίππῳ, εὐαγγελιζομένῳ περὶ τῆς
 Nalika nanging pitados dhumateng-ing Filipus, ngabaraké-Injil bab -ing
[G3753](#) [G1161](#) [G4100](#) [G3588](#) [G5376](#) [G2097](#) [G4012](#) [G3588](#)

βασιλείας τοῦ Θεοῦ, καὶ τοῦ ὀνόματος Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐβαπτίζοντο
 Kratonipun -ing Gusti-Allah, lan -ing asmanipun Yésus Kristus, kabaptis
[G0932](#) [G3588](#) [G2316](#) [G2532](#) [G3588](#) [G3686](#) [G2424](#) [G5547](#) [G0907](#)

ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες.
 tiyang-jaler lan lan tiyang-èstri.
[G0435](#) [G5037](#) [G2532](#) [G1135](#)

Nanging saiki padha pracaya marang Sang Filipus, kang martakake Injile Kratoning Allah sarta bab asmane Gusti Yesus Kristus tuwin padha kabaptis, wong lanang dalasan wong wadon.

13 ὁ δὲ Σίμων καὶ αὐτὸς ἐπίστευσεν, καὶ βαπτισθεὶς,
 -sang nanging Simon ugi piyambakipun pitados, lan sasampunipun-kabaptis,
[G3588](#) [G1161](#) [G4613](#) [G2532](#) [G0846](#) [G4100](#) [G2532](#) [G0907](#)

ἦν προσκαρτερῶν τῷ Φιλίππῳ. θεωρῶν τε σημεῖα καὶ
 punika tetep-lestari dhumateng-ing Filipus. ningali lan pratandha lan
[G1510](#) [G4342](#) [G3588](#) [G5376](#) [G2334](#) [G5037](#) [G4592](#) [G2532](#)

δυνάμεις μεγάλας γινομένης, ἐξίστατο.
 kasekten ageng kalampahan, gumun.
[G1411](#) [G3173](#) [G1096](#) [G1839](#)

Simon dhewe iya manjing pracaya lan sawise dibaptis, tansah ngraketi marang Sang Filipus sarta sumlengeren nyumurupi pratandha-pratandha lan mukjijat-mukjijat linuwih kang tumindak.

14 Ἀκούσαντες δὲ οἱ ἐν Ἱεροσολύμοις ἀπόστολοι, ὅτι δέδεκται
 Mireng nanging -ingkang wonten-ing Yérusalèm para-rasul, bilih namprèni
[G0191](#) [G1161](#) [G3588](#) [G1722](#) [G2414](#) [G0652](#) [G3754](#) [G1209](#)

ἡ Σαμάρεια τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ἀπέστειλαν πρὸς
 -sang Samaria -ing pangandikan -ing Gusti-Allah, ngutus dhumateng
[G3588](#) [G4540](#) [G3588](#) [G3056](#) [G3588](#) [G2316](#) [G0649](#) [G4314](#)

αὐτοὺς Πέτρον καὶ Ἰωάννην,
 piyambakipun-sedaya Pétrus lan Yohanes,
[G0846](#) [G4074](#) [G2532](#) [G2491](#)

Bareng para rasul ing Yerusalem padha midhanget, yen wong ing tanah Samaria wis padha nampani pangandikaning Allah, Rasul Petrus lan Rasul Yokanan padha kautus mrana.

- 15 οἵτινες καταβάντες, προσήύξαντο περὶ αὐτῶν, ὅπως λάβωσιν
ingkang mandhap, ndedonga kangge piyambakipun-sedaya, supados nampèni
[G3748](#) [G2597](#) [G4336](#) [G4012](#) [G0846](#) [G3704](#) [G2983](#)

Πνεῦμα Ἅγιον.
Roh Suci.
[G4151](#) [G0040](#)

Sarawuhe ing kono karone banjur padha ndedonga, supaya wong-wong ing Samaria padha kaparingan Roh Suci.

- 16 οὐδέπω γὰρ ἦν ἐπ’ οὐδενὶ. αὐτῶν ἐπιπεπτωκός,
dèrèng amargi punika tumrap- mboten-satunggal. piyambakipun-sedaya tumiba,
[G3764](#) [G1063](#) [G1510](#) [G1909](#) [G3762](#) [G0846](#) [G1968](#)

μόνον δὲ βεβαπτισμένοι ὑπῆρχον εἰς τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου
namèng nanging kabaptis kalenggahanipun dhumateng -ing asma -ing Gusti
[G3440](#) [G1161](#) [G0907](#) [G5225](#) [G1519](#) [G3588](#) [G3686](#) [G3588](#) [G2962](#)

Ἰησοῦ.
Yésus.
[G2424](#)

Amarga Roh Suci durung tumendhak marang wong siji-sijia ing antarane wong-wong mau, awit mung padha dibaptisi ing asmane Gusti Yesus.

- 17 τότε ἐπετίθεισαν τὰς χεῖρας ἐπ’ αὐτούς, καὶ ἐλάβανον
Lajeng numrangaken -ing astanipun tumrap- piyambakipun-sedaya, lan nampèni
[G5119](#) [G2007](#) [G3588](#) [G5495](#) [G1909](#) [G0846](#) [G2532](#) [G2983](#)

Πνεῦμα Ἅγιον.
Roh Suci.
[G4151](#) [G0040](#)

Mulane kabeh banjur padha katumpangan asta dening para rasul mau, satemah padha katedhakan ing Roh Suci.

- 18 ἰδὼν δὲ ὁ Σίμων, ὅτι διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν
ningali nanging -sang Simon, bilih lumantar -ing numrangaken -ing astanipun
[G3708](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4613](#) [G3754](#) [G1223](#) [G3588](#) [G1936](#) [G3588](#) [G5495](#)

τῶν ἀποστόλων, δίδονται τὸ Πνεῦμα, προσήνεγκεν
-ing para-rasul, dipun-paringi -sang Roh, nyaosaken
[G3588](#) [G0652](#) [G1325](#) [G3588](#) [G4151](#) [G4374](#)

αὐτοῖς χρήματα,
dhumateng-piyambakipun-sedaya arta,
[G0846](#) [G5536](#)

Bareng Simon sumurup, yen anggone padha piningan Roh Suci iku marga katumpangan astane para rasul, dheweke banjur ngaturi dhuwit marang para rasul,

- 19 λέγων, Δότε κάμοι τὴν ἐξουσίαν ταύτην, ἵνα ᾧ
ngandika, Paringana dhumateng-kula-ugi -ing wewenang punika, supados ingkang
[G3004](#) [G1325](#) [G2504](#) [G3588](#) [G1849](#) [G3778](#) [G2443](#) [G3739](#)

ἐὰν ἐπιθῶ τὰς χεῖρας, λαμβάνη Πνεῦμα Ἅγιον.
menawi numrangaken-kula -ing astanipun, nampèni Roh Suci.
[G1437](#) [G2007](#) [G3588](#) [G5495](#) [G2983](#) [G4151](#) [G0040](#)

kalawan matur: “Kula mugè kaparingana kasekten punika ugi, supados tiyang ingkang kula tumpangi tangan, inggih lajeng katedhakan ing Roh Suci.”

20	Πέτρος Pétrus G4074	δὲ nanging G1161	εἶπεν ngandika G3004	πρὸς dhumateng G4314	αὐτόν, piyambakipun, G0846	Τὸ -Sang G3588	ἄργύριον salakanipun G0694	σου, panjenengan, G4771
	σὺν sesarengan-kaliyan G4862	σοὶ dhumateng-panjenengan G4771	εἶη dados G1510	εἷς dhumateng G1519	ἀπώλειαν, kasirnakan, G0684	ὅτι amargi G3754	τὴν -ing G3588	
	δωρεὰν peparing G1431	τοῦ -ing G3588	Θεοῦ, Gusti-Allah, G2316	ἐνόμισας nginten-panjenengan G3543	διὰ lumantar G1223	χρημάτων arta G5536	κταῖσθαι. tumbas. G2932	

Nanging Rasul Petrus banjur ngandika marang dheweke: "Dhuwitmu kenaa ing rusak bareng karo kowe, amarga kowe ngira, yen kowe bisa tuku peparinging Allah nganggo dhuwit.

21	οὐκ Mboten-wonten G3756	ἔστιν punika G1510	σοὶ dhumateng-panjenengan G4771	μερὶς, bagian, G3310	οὐδὲ ugi-mboten G3761	κληῖρος, warisan, G2819	ἐν wonten-ing G1722		
	τῷ -ing G3588	λόγῳ pangandikan G3056	τούτῳ; punika; G3778	ἢ -sang G3588	γὰρ amargi G1063	καρδία manahipun G2588	σου panjenengan G4771	οὐκ mboten G3756	ἔστιν punika G1510
	εὐθεῖα leres G2117	ἔναντι wonten-ngarsanipun G1725	τοῦ -ing G3588	Θεοῦ. Gusti-Allah. G2316					

Kowe ora duwe panduman utawa wewenang tumrap prakara iki, amarga atimu ora jujur ana ing ngarsane Gusti Allah.

22	μετανόησον Mratobat-a G3340	οὖν mila G3767	ἀπὸ saking G0575	τῆς -ing G3588	κακίας piawonipun G2549	σου panjenengan G4771	ταύτης, punika, G3778	καὶ lan G2532	δεήθητι nyuwun-a G1189
	τοῦ dhumateng-ing G3588	Κυρίου, Gusti, G2962	εἰ menawi G1487	ἄρα mbokmenawi G0687	ἀφεθήσεταιί dipun-apunten G0863	σοὶ dhumateng-panjenengan G4771	ἢ -sang G3588		
	ἐπίνοια pamanggih G1963	τῆς -ing G3588	καρδίας manahipun G2588	σου; panjenengan; G4771					

Mulane mratobata saka ing pialamu iki sarta ndedongaa marang Pangeran, supaya niyating atimu iki kaapura,

23	εἰς dhumateng G1519	γὰρ amargi G1063	χολὴν empedu G5521	πικρίας paitipun G4088	καὶ lan G2532	σύνδεσμον blenggu G4886	ἀδικίας, duraka, G0093	ὀρῶ ningali-kula G3708
	σε panjenengan G4771	ὄντα. wonten. G1510						

amarga aku sumurup, yen atimu iku wis kayadene rempelu kang pait lan kajiret ing piala."

- 24 ἀποκριθεὶς δὲ, ὁ Σίμων εἶπεν, Δεήθητε
 mangsuli nanging, -sang Simon ngandika, Nyuwun-a-panjenengan-sedaya
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4613](#) [G3004](#) [G1189](#)
- ὑμεῖς ὑπὲρ ἑμοῦ, πρὸς τὸν Κύριον, ὅπως μηδὲν
 panjenengan-sedaya kangge kula, dhumateng -ing Gusti, supados mboten-satunggal
[G4771](#) [G5228](#) [G1473](#) [G4314](#) [G3588](#) [G2962](#) [G3704](#) [G3367](#)
- ἐπέλθῃ ἐπ’ ἐμὲ ὧν εἰρήκατε.
 ndhateng tumrap- kula saking-ingkang ngandika-panjenengan-sedaya.
[G1904](#) [G1909](#) [G1473](#) [G3739](#) [G2046](#)

Simon mangsuli, ature: “Muji panjenengan karsaa ndongakaken kula dhateng Pangeran, supados sadaya pangandika panjenengan tumrap kula punika sampun ngantos kelampahan.”

- 25 Οἱ μὲν οὖν διαμαρτυράμενοι, καὶ λαλήσαντες τὸν λόγον
 -Inkang pancèn mila sasampunipun-mratela-akén, lan ngandika -ing pangandikan
[G3588](#) [G3303](#) [G3767](#) [G1263](#) [G2532](#) [G2980](#) [G3588](#) [G3056](#)
- τοῦ Κυρίου, ὑπέστρεφον εἰς Ἱεροσόλυμα, πολλάς τε κώμας τῶν
 -ing Gusti, wangsul dhumateng Yérusalèm, kathah lan desa-desa -ing
[G3588](#) [G2962](#) [G5290](#) [G1519](#) [G2414](#) [G4183](#) [G5037](#) [G2968](#) [G3588](#)
- Σαμαριτῶν εὐηγγελίζοντο.
 tiyang-Samaria ngabaraké-Injil.
[G4541](#) [G2097](#)

Para rasul mau sawise paring paseksen lan martakake bab pangandikaning Gusti banjur padha kondur menyang Yerusalem sarta sadalan-dalan padha nggiyarake Injil ing desa akeh ing tanah Samaria.

- 26 Ἄγγελος δὲ Κυρίου ἐλάλησεν πρὸς Φίλιππον, λέγων, Ἄναστηθι
 Malaékat nanging Gusti ngandika dhumateng Filipus, ngandika, Jumeneng-a
[G0032](#) [G1161](#) [G2962](#) [G2980](#) [G4314](#) [G5376](#) [G3004](#) [G0450](#)
- καὶ πορεύου κατὰ μεσημβρίαν, ἐπὶ τὴν ὁδὸν τὴν καταβαίνουσαν
 lan tindak-a ngidul, awan, dhumateng -ing margi -ingkang mandhap
[G2532](#) [G4198](#) [G2596](#) [G3314](#) [G1909](#) [G3588](#) [G3598](#) [G3588](#) [G2597](#)
- ἀπὸ Ἱερουσαλήμ εἰς Γάζαν; αὕτη ἐστὶν ἔρημος.
 saking Yérusalèm dhumateng Gaza; punika punika sèpi.
[G0575](#) [G2419](#) [G1519](#) [G1048](#) [G3778](#) [G1510](#) [G2048](#)

Tumuli ana sawijining malaekating Pangeran kang ngandika marang Sang Filipus, mangkene: “Ngadega, lan mangkata mangidul metu ing dalan kang mudhun saka ing Yerusalem menyang ing kutha Gaza.” Dalan iku sepi. Sang Filipus banjur tindak.

- 27 καὶ ἀναστὰς, ἐπορεύθη. καὶ ἰδοὺ, ἀνὴρ Αἰθίοψ, εὐνοῦχος,
 Lan jumeneng, késah. Lan lah, tiyang-jaler tiyang-Etiopia, abdi-dhiri,
[G2532](#) [G0450](#) [G4198](#) [G2532](#) [G3708](#) [G0435](#) [G0128](#) [G2135](#)
- δυνάστης Κανδάκης, βασιλίσσης Αἰθιόπων, ὃς ἦν ἐπὶ πάσης τῆς
 pejabat Kandaké, ratunipun tiyang-Etiopia, ingkang punika tumrap- sedaya -ing
[G1413](#) [G2582](#) [G0938](#) [G0128](#) [G3739](#) [G1510](#) [G1909](#) [G3956](#) [G3588](#)
- γάλης αὐτῆς, ὃς ἐληλύθει προσκυνήσων εἰς Ἱερουσαλήμ,
 bandhaning piyambakipun, ingkang rawuh nyembah dhumateng Yérusalèm,
[G1047](#) [G0846](#) [G3739](#) [G2064](#) [G4352](#) [G1519](#) [G2419](#)

Tumuli ana wong Etiopia, sawijining priyagung panjaga kaputren, kapala juru gedhonge Sri Kandhake, nata putri ing nagara Etiopia, kang tindak menyang Yerusalem prelu nindakake pangibadah.

28 ἦν τε ὑποστρέφων, καὶ καθήμενος ἐπὶ τοῦ ἄρματος
 punika lan wangsul, lan lenggah wonten-ing -ing kretanipun
[G1510](#) [G5037](#) [G5290](#) [G2532](#) [G2521](#) [G1909](#) [G3588](#) [G0716](#)

αὐτοῦ, καὶ ἀνεγίνωσκεν τὸν προφήτην Ἰησαΐαν.
 piyambakipun, lan maos -ing nabi Èsaya.
[G0846](#) [G2532](#) [G0314](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2268](#)

Nalika samono panjenengane lagi tindak kondur nitih kreta karo maos kitabe Nabi Yesaya.

29 εἶπεν δὲ τὸ Πνεῦμα τῷ Φιλίππῳ, Πρόσελθε καὶ
 ngandika nanging -sang Roh dhumateng-ing Filipus, Nyelék-a lan
[G3004](#) [G1161](#) [G3588](#) [G4151](#) [G3588](#) [G5376](#) [G4334](#) [G2532](#)

κολλήθητι τῷ ἄρματι τούτῳ.
 nyandhing-a dhumateng-ing kreta punika.
[G2853](#) [G3588](#) [G0716](#) [G3778](#)

Sang Filipus banjur kadhawuhan dening Roh: “Mronoa, cedhakana kreta iku!”

30 προσδραμῶν δὲ, ὁ Φίλιππος ἤκουσεν αὐτοῦ ἀναγινώσκοντος
 mlayu-ngadep nanging, -sang Filipus mireng piyambakipun maos
[G4370](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5376](#) [G0191](#) [G0846](#) [G0314](#)

Ἰησαΐαν τὸν προφήτην, καὶ εἶπεν, Ἴσὺν γέ γινώσκεις ἃ
 Èsaya -ing nabi, lan ngandika, Menapa ta mangertos-panjenengan ingkang
[G2268](#) [G3588](#) [G4396](#) [G2532](#) [G3004](#) [G0686](#) [G1065](#) [G1097](#) [G3739](#)

ἀναγινώσκεις?
 maos-panjenengan?
[G0314](#)

Sang Filipus banjur enggal-enggal murugi lan mireng priyagung iku lagi maos kitab Nabi Yesaya. Sang Filipus matur: “Panjenengan punapa mangretos ingkang panjenengan waos punika?”

31 ὁ δὲ εἶπεν, Πῶς γὰρ ἂν δυναίμην ἐὰν μή
 -sang nanging ngandika, Kadospundi amargi kénging saged-kula menawi mboten
[G3588](#) [G1161](#) [G3004](#) [G4459](#) [G1063](#) [G0302](#) [G1410](#) [G1437](#) [G3361](#)

τις ὀδηγήσει με? παρεκάλεσέν τε τὸν Φίλιππον, ἀναβάντα, καθίσει
 satunggal nuntun kula? ngaturi lan -ing Filipus, minggah, lenggah
[G5100](#) [G3594](#) [G1473](#) [G3870](#) [G5037](#) [G3588](#) [G5376](#) [G0305](#) [G2523](#)

σὺν αὐτῷ.
 sesarengan-kalihan piyambakipun.
[G4862](#) [G0846](#)

Paring wangsulane: “Kadospundi anggen kula saged mangretos, manawi boten wonten ingkang nuntun?” Sang Filipus banjur didhawuhi minggah lan lenggah ing sandhinge.

- 32 ἡ δὲ περιοχὴ τῆς γραφῆς ἦν ἀνεγίνωσκεν ἦν αὕτη, Ὡς
 -sang nanging bagian -ing Kitab-Suci ingkang maos ἦν punika punika, Kados
[G3588](#) [G1161](#) [G4042](#) [G3588](#) [G1124](#) [G3739](#) [G0314](#) [G1510](#) [G3778](#) [G5613](#)
- πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη, καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
 mènnda dhumateng rejah kairid, lan kados cémpening-mènnda wonten-ngarsanipun
[G4263](#) [G1909](#) [G4967](#) [G0071](#) [G2532](#) [G5613](#) [G0286](#) [G1726](#)
- τοῦ κείραντος αὐτὸν ἄφωνος, οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα
 -ingkang ngethoki piyambakipun bisu, mekaten mboten mbikak -ing tutukipun
[G3588](#) [G2751](#) [G0846](#) [G0880](#) [G3779](#) [G3756](#) [G0455](#) [G3588](#) [G4750](#)
- αὐτοῦ.
 Panjenenganipun.
[G0846](#)

Anadene nas kang diwaos iku surasane mangkene: Kayadene wedhus Panjenengane katuntun bakal disembeleh, lan kaya cempe kang ora nyuwara ana ing ngarepe kang mbathili, mangkono anggone Panjenengane ora mbikak tutuke.

- 33 Ἐν τῇ ταπεινώσει [αὐτοῦ], ἡ κρίσις αὐτοῦ
 Wonten-ing -ing kanisthaning [Panjenenganipun], -sang pangadilan Panjenenganipun
[G1722](#) [G3588](#) [G5014](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2920](#) [G0846](#)
- ἦρθη. τὴν γενεὰν αὐτοῦ, τίς διηγήσεται? ὅτι αἴρεται
 kapundhut. -ing turunanipun Panjenenganipun, sinten cariyosakén? Amargi kapundhut
[G0142](#) [G3588](#) [G1074](#) [G0846](#) [G5101](#) [G1334](#) [G3754](#) [G0142](#)
- ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζῶη αὐτοῦ.
 saking -ing buminipun -sang gesangipun Panjenenganipun.
[G0575](#) [G3588](#) [G1093](#) [G3588](#) [G2222](#) [G0846](#)

Sajroning kaasorane paukumane kaetrapake; sapa kang bakal martakake asal-usule? Sabab nyawane kapulung saka ing bumi.

- 34 ἀποκριθεὶς δὲ, ὁ εὐνοῦχος τῷ Φίλιππῳ εἶπεν, Δέομαί
 mangsuli nanging, -sang abdi-dhiri dhumateng-ing Filipus ngandika, Nyuwun-kula
[G0611](#) [G1161](#) [G3588](#) [G2135](#) [G3588](#) [G5376](#) [G3004](#) [G1189](#)
- σου, περὶ τίνος ὁ προφήτης λέγει τοῦτο? περὶ
 dhumateng-panjenengan, bab sinten -sang nabi ngandika punika? Bab
[G4771](#) [G4012](#) [G5101](#) [G3588](#) [G4396](#) [G3004](#) [G3778](#) [G4012](#)
- ἑαυτοῦ, ἢ περὶ ἑτέρου τινός?
 piyambakipun-piyambak, utawi bab sanès satunggal?
[G1438](#) [G2228](#) [G4012](#) [G2087](#) [G5100](#)

Priyagung mau banjur ngandika marang Sang Filipus: "Kula pitaken dhateng panjenengan, sinten ingkang dipun pangandikakaken dening nabi punika? Punapa sariranipun piyambak punapa tiyang sanes?"

- 35 ἀνοίξας δὲ ὁ Φίλιππος τὸ στόμα αὐτοῦ, καὶ ἀρξάμενος
 mbikak nanging -sang Filipus -ing tutukipun piyambakipun, lan miwiti
[G0455](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5376](#) [G3588](#) [G4750](#) [G0846](#) [G2532](#) [G0756](#)
- ἀπὸ τῆς γραφῆς ταύτης, εὐηγγελίσαστο αὐτῷ, τὸν Ἰησοῦν.
 saking -ing Kitab-Suci punika, ngabaraké-Injil dhumateng-piyambakipun, -ing Yésus.
[G0575](#) [G3588](#) [G1124](#) [G3778](#) [G2097](#) [G0846](#) [G3588](#) [G2424](#)

Sang Filipus tumuli wiwit cariyos, wiwit saka nas iku, banjur martosake Injile Gusti Yesus.

36 ὡς δὲ ἐπορεύοντο κατὰ τὴν ὁδόν, ἦλθον ἐπὶ
 nalika nanging mlampah ing-sadawaning -ing margi, rawuh dhumateng
[G5613](#) [G1161](#) [G4198](#) [G2596](#) [G3588](#) [G3598](#) [G2064](#) [G1909](#)

τι ὕδωρ, καὶ φησιν ὁ εὐνοῦχος, Ἴδου ὕδωρ; τί
 satunggaling toya, lan ngandika -sang abdi-dhiri, Lah toya; menapa
[G5100](#) [G5204](#) [G2532](#) [G5346](#) [G3588](#) [G2135](#) [G3708](#) [G5204](#) [G5101](#)

κωλύει με βαπτισθῆναι?
 ngalang-alangi kula kabaptis?
[G2967](#) [G1473](#) [G0907](#)

| Sakarone padha nglajengake tindake, nuli rawuh ing papan kang ana banyune. Priyagung mau banjur ngandika:
 “Lah punika wonten toya. Punapa wonten pambenganipun, bilih kula dipun baptis?”

37 {εἶπε δὲ ὁ Φίλιππος, Εἰ πιστεύεις ἐξ ὅλης τῆς
 {ngandika nanging -sang Filipus, Menawi pitados-panjenengan kanthi sedaya -ing
[G2036](#) [G1161](#) [G3588](#) [G5376](#) [G1487](#) [G4100](#) [G1537](#) [G3650](#) [G3588](#)

καρδίας, ἔξεστιν. ἀποκριθεὶς δὲ εἶπε, Πιστεύω τὸν υἱὸν τοῦ
 manahipun, kénging. mangsuli nanging ngandika, Pitados-kula -ing Putra -ing
[G2588](#) [G1832](#) [G0611](#) [G1161](#) [G2036](#) [G4100](#) [G3588](#) [G5207](#) [G3588](#)

Θεοῦ εἶναι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν.
 Gusti-Allah dados -ing Yésus Kristus}.
[G2316](#) [G1511](#) [G3588](#) [G2424](#) [G5547](#)

| Atur wangsulane Sang Filipus: “Manawi panjenengan pitados kanthi gumolonging panggaliḥ, kénging.” Paring
 wangsulane: “Kula pitados, bilih Gusti Yesus Kristus punika Putraning Allah.”

38 καὶ ἐκέλευσεν στήναι τὸ ἄρμα. καὶ κατέβησαν, ἀμφότεροι εἰς
 Lan mréntah mandheg -ing kreta. Lan mandhap, kekalihipun dhumateng
[G2532](#) [G2753](#) [G2476](#) [G3588](#) [G0716](#) [G2532](#) [G2597](#) [G0297](#) [G1519](#)

τὸ ὕδωρ, ὃ τε Φίλιππος καὶ ὁ εὐνοῦχος, καὶ ἐβάπτισεν
 -ing toya, -sang lan Filipus lan -sang abdi-dhiri, lan mbaptis
[G3588](#) [G5204](#) [G3588](#) [G5037](#) [G5376](#) [G2532](#) [G3588](#) [G2135](#) [G2532](#) [G0907](#)

αὐτόν.
 piyambakipun.
[G0846](#)

| Priyagung Etiopia mau banjur dhawuh ngendhegake kretane lan karone nuli padha mandhap menyang ing
 banyu, Sang Filipus lan priyagung mau, sarta priyagung iku nuli dibaptis dening Sang Filipus.

39 ὅτε δὲ ἀνέβησαν ἐκ τοῦ ὕδατος, Πνεῦμα Κυρίου ἦρπασεν τὸν
 Nalika nanging minggah saking -ing toya, Roh Gusti mundhut -ing
[G3753](#) [G1161](#) [G0305](#) [G1537](#) [G3588](#) [G5204](#) [G4151](#) [G2962](#) [G0726](#) [G3588](#)

Φίλιππον, καὶ οὐκ εἶδεν αὐτόν οὐκέτι ὁ εὐνοῦχος; ἐπορεύετο
 Filipus, lan mboten ningali piyambakipun malih -sang abdi-dhiri; tindak
[G5376](#) [G2532](#) [G3756](#) [G3708](#) [G0846](#) [G3765](#) [G3588](#) [G2135](#) [G4198](#)

γὰρ τὴν ὁδόν αὐτοῦ, χαίρων.
 amargi -ing marginipun piyambakipun, bingah.
[G1063](#) [G3588](#) [G3598](#) [G0846](#) [G5463](#)

| Bareng karone wis padha mentas saka ing banyu, Rohing Pangeran tumuli mulung Sang Filipus, lan ora
 kasumurupan dening priyagung iku maneh. Panjenengane banjur nglajengake tindake kalawan renaning
 panggaliḥ.

40	Φίλιππος	δὲ	εὐρέθη	εἰς	Ἄζωτον,	καὶ	διερχόμενος,	εὐηγγελίζετο
	Filipus	nanging	pinangguh	wonten-ing	Asdod,	lan	nqliwati,	ngabaraké-Injil
	G5376	G1161	G2147	G1519	G0108	G2532	G1330	G2097
	τὰς	πόλεις	πάσας,	ἕως	τοῦ	ἐλθεῖν	αὐτὸν	εἰς
	-ing	kitha-kitha	sedaya,	ngantos	-ing	rawuh	piyambakipun	dhumateng
	G3588	G4172	G3956	G2193	G3588	G2064	G0846	G1519
								Kaisária.
								G2542

Nanging Sang Filipus jebul ana ing kutha Asdod, tindak nglangkungi ing tlatah kono sarta ngabarake Injil ana ing kutha-kutha kono kabeh nganti tumeka ing kutha Kaisarea.